

Ahvenamaa valimised 18. oktoobril 2015

Käesoleva brošüüri on avaldanud Ahvenamaa valitsus aastal 2015

Täpsema teabe leiate aadressilt www.val.ax

Käes on valimiste aeg!

Parlamendi- ja omavalitsusvalimised leiavad aset 18. oktoobril 2015. Ahvenamaa kogukonnale on oluline, et kõik kasutaksid oma hääletamisõigust ja võtaksid osa valimistest. Kellel on õigus hääletada? Kuidas toimub oma hääle andmine? Kuidas seatakse üles kandidaadid?

Siit leiate vastused oma valimisteemalistele küsimustele.

Mida me valime?

Parlamendivalimistel valime me 30 Ahvenamaa parlamendiliiget järgmiseks neljaks aastaks.

Omavalitsusvalimistel valime omavalitsuse volikogu liikmed. Ka nende positsioon kestab neli aastat.

Volikogu liikmete arv sõltub sellest, kui palju on igas omavalitsuses elanikke. Suurimas, Mariehamni omavalitsuses, on 27 volikogu liiget. Väikseimates omavalitsustes on volikogu liikmeid üheksa.

Kellel on lubatud valida?

Valimistel osalemiseks peate olema 18 aastane või saada hiljemalt valimispäeval 18 aastaseks. See tähendab, et peate olema sündinud 18. oktoobril 1997 või varem.

Parlamendivalimistel hääletamiseks peab teil samuti olema Ahvenamaa kodakondsus. Küll ei ole teil kohustust hetkel Ahvenamaal elada.

Omavalitsusvalimistel osalemiseks peab teie koduomavalitsus asuma seisuga 1. september 2015 Ahvenamaal. See on omavalitsus, kus te asute hääletama. Samuti peab teil olema valimispäevaks olnud **kas** õigus alalisele elukohale Ahvenamaal **või** olete olnud Ahvenamaa elanik vähemalt aasta vältel.

Kui teil on õigus valida, postitatakse teie koduaadressile umbes kuu aega enne valimiskuupäeva **valimiskaart**. Peate veenduma, et valimiskaardil toodud andmed on õiged.

RÖSTKORT Ålands länsregeringsstyrelsen Statens ämbetsverk på Åland Enheten för magistratsrånden PB 58 Torggatan 16 22101 MARIEHAMN Tel. (018) 635 270	
Mottagare Ålänning Abe Mariehamngatan 5 22100 MARIEHAMN	FÖLJEBREV 478 1 CENTRALNÄMNDEN I MARIEHAMNS STAD PB 5 22101 MARIEHAMN TEL. (018) 5310
Du är röstberättigad i Lagtingsvalet och kommunalvalet 2015	Fyll på förtidsröstningsstället Jag har själv med bevisande av valmängdheten flytt röststaden och anses till den avskräpade i valkuvertet. Den röstandes underskrift
Röstningsområde, -ställe och -tid 1 YTTERNÄS SKOLA 18.10.2015 kl. 9-20	Fylls av valmyndigheten. Tid och ort. Jag erlygar, att röstningen försiggår på det sätt som stadgas i lag. Underskrift av valföräntaren eller valbestyrrelsens ordförande.
Rättelseyrkanden avgörs av Centralnämnden för lagtingsval PB 1060 22111 MARIEHAMN Kommun Mariehamn	Förtidsröstning 3.10 – 13.10.2015
<small>Önska till: Röstningsdelgivning och handläggningstid 1.9.2015</small>	

Kuidas toimub oma hääle andmine?

Igal erinevatel valimistel kandideerival kandidaadil on oma number. Neid numbreid kasutatakse kandidaatide valimiskampaaniates. Samuti on kandidaatide nimekirjaga võimalik tutvuda valimisjaoskonnas ja aadressil www.val.ax

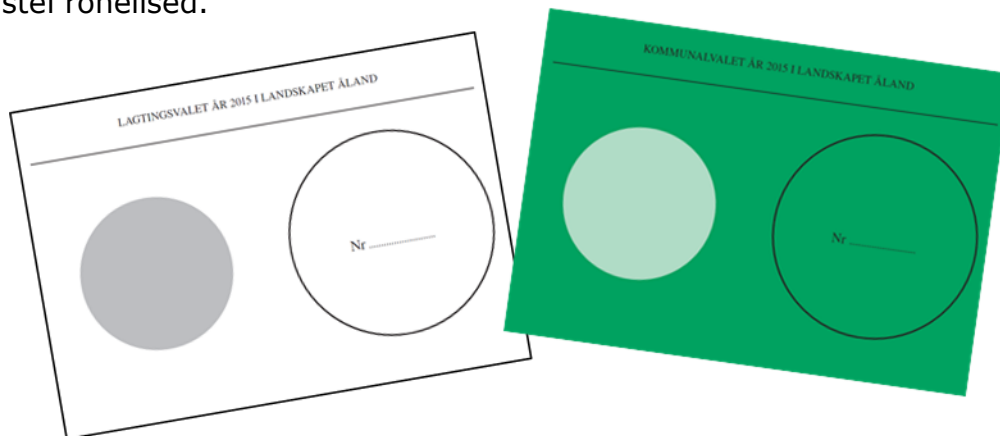
Parlamendi ja kohalike omavalitsuste valimistel kasutatavad numbrid on erinevad:

- numbreid alates 2st kasutatakse parlamendivalimistel (valge kandidaatide nimekiri)
- numbreid alates 502st kasutatakse kohalike omavalitsuste valimistel (roheline kandidaatide nimekiri)

Samu kandidaatide numbreid kasutatakse kõikides omavalitsustes, kuid teil on võimalik anda hääl vaid teie koduomavalitsuses kandideeriva kandidaadi poolt.

Hääle andmiseks tuleb teil kirjutada valimissedeli õigele kohale oma kandidaadi number. Igal valimisel kasutatakse spetsiaalseid valimissedeleid.

Parlamendivalimistel on valimissedelid valged ja kohalike omavalitsuste valimistel rohelised.

Veenduge, et kasutate iga valimise puhul õiget valimissedelit! Kui olete kogemata teinud vea, paluge et teile antaks uus valimissedel. Muudetud või parandatud valimissedel loetakse kehtetuks.

Teil on võimalik anda oma hääl järgmiselt:

1. eelvalimistel avalikes eelvalimisjaoskondades eelvalimiste perioodil 3. kuni 13. oktoobrini;
2. eelvalimistel posti teel, kui asute välisriigis või olete haige/puudega ja ei suuda muul moel hääletada;
3. eelvalimistel raviasutustes valimisnõukogu ees (kehtib ainult seal elavate või hooldatavate isikute puhul);
4. oma valimisjaoskonnas pühapäeval 18. oktoobril kl 09.00 kuni 18.00.

Kui osalete eelvalimisel, saate te tavaliselt kaks valimiskaarti – ühe parlamendivalimisteks (valge valimissedel) ja teise omavalitsusvalimisteks (roheline valimissedel).

Kui teil on õigus osaleda vaid ühtedes valimistes, võite teise valimissedeli tagasi anda.

Eelvalimine eelvalimisjaoskonnas

Eelvalida on võimalik alates laupäevast, 3. oktoobril kuni teisipäevani, 13. oktoobril. Eelvalimiskohti leiab kõikjalt Ahvenamaalt. Sellisteks kohtadeks on postkontorid, omavalitsusasutused ja teised omavalitsuse poolt heaks kiidetud kohad. Eelvalimiskohad on avatud ka laupäeviti eelvalimisperioodi vältel vähemalt hommikul 10.00-st kuni 12.00-ni. Täpsemate aegade teada saamiseks võtke ühendust oma omavalitsusega.

Eelvalimas võib käia teile kõige sobivamas eelvalimiskohas. Selleks ei pea tingimata olema teie koduomavalitsus.

Eelvalima minnes võtke kaasa isikut tõendav dokument. Protsessi kiirendamiseks võtke kaasa oma valimiskaart. Valimisjaoskonna töötajad näitavad teile, kuidas hääletada. Kui vajate abi, on teil õigus palgata endale abistaja. Võite ise valida kellegi end abistama. Samuti saavad teid aidata valimisjaoskonna töötajad.

Eelvalimine posti teel

Kui teil ei ole võimalik valimispäeval või eelvalimisperioodil valida, võite **valida posti teel**. Samuti on võimalik posti teel valida juhul, kui te ei asu Ahvenamaal.

Kui soovite hääletada posti teel, kasutage tellimisvormi. Vorm on saadaval aadressil www.val.ax. Saatke see oma koduomavalitsusse (kus elasite seisuga 1. september 2015 või kus te viimati Ahvenamaal elasite). Seejärel saadetakse teile posti teel kõik vajalikud dokumendid. Samuti on juurde lisatud juhised, kuidas dokumente täita.

Posti teel valimiseks vajalikud dokumendid tuleb tellida hiljemalt 13. oktoobril.

NB! Teie valimissedelid ja kaasas olev kiri tuleb täidetult tagastada teie omavalitsusse hiljemalt 16. oktoobriks kl 19.00.

Eelvalimine raviasutustes, nagu haiglates ja hooldekodudes

Eelvalimised haiglates, hooldekodudes ja teistes sarnastes raviasutustes korraldab omavalitsuse poolt nimetatud valimisnõukogu. Valimisnõukogu liikmed tulevad raviasutusse, et anda sealsetele asukatele võimaluse valida. Valimised toimuvad vähemalt kahe päeva vältel valimisnõukogu valitud aegadel. Aegadest teatatakse ette hästi silmahakkavate teatiste abil.

Tasub panna tähele, et sellisel viisil lubatakse valida ainult raviasutuses elavatel või hooldatavatel inimestel. See ei laiene asutuse töötajatele.

Valimine valimispäeval

Valimispäev on pühapäeval 18. oktoobril 2015. Valimisjaoskonnad on avatud alates 09.00 kuni 20.00. Kui saabute valimisjaoskonda kl 20.00, lastakse teil valida isegi juhul, kui seal on järjekord ja teil tuleb natukene oodata.

Valimispäeval saate valida ainult teie valimiskaadil märgitud valimisjaoskonnas. Saabudes valimisjaoskonda, pöörduge esmalt valimisjaoskonna töötajate poole, kes kontrollivad üle, kas teil on õigus valida. Selle jaoks peate kaasa võtma isikut tõendava dokumendi. Hea oleks võtta valimisjaoskonda kaasa ka valimiskaart, kuna see kiirendab protsessi.

Kui valimisjaoskonna töötajad on veendunud, et teil on õigus valida, antakse teile valimisedelid – sõltuvalt teie valimisõigusest kas siis üks või kaks sedelit. Valimisedelid tuleb täita valimiskabiinis nii, et keegi ei näeks, mida te sinna kirjutate. Valimiskabiinides on üleval ka kandidaatide nimekirjad.

Pidage meeles, et parlamendivalimiste valimisedel on valge ja omavalitsusvalimiste valimisedel roheline.

Kui olete valimisedelid täitnud, tuleb see märgistada pitsatiga. Seejärel tuleb panna valimisedelid valimiskasti.

Valimisjaoskond osutab teile abi, kui peaksite seda vajama Võite ka ise valida endale abistaja.

Kes võib valimistel üles seada oma kandidatuuri?

Kõik, kel on õigus valida võivad end üles seada ka kandidaatidena, välja arvatud mõned erandid. Näiteks, kui töotate omavalitsuses juhtival kohal, ei saa te oma kandidatuuri üles seada.

Kuidas seatakse valimisteks üles kandidaate?

Kui soovite end seada valimistel üles kandidaadina, võtke ühendust mõne Ahvenamaa poliitilise parteiga. Enda kandidaadina ülesseadmiseks ei pea te olema partei liige, kuid parteil on õigus sätestada teile kui kandidaadile mõningaid nõudmisi.

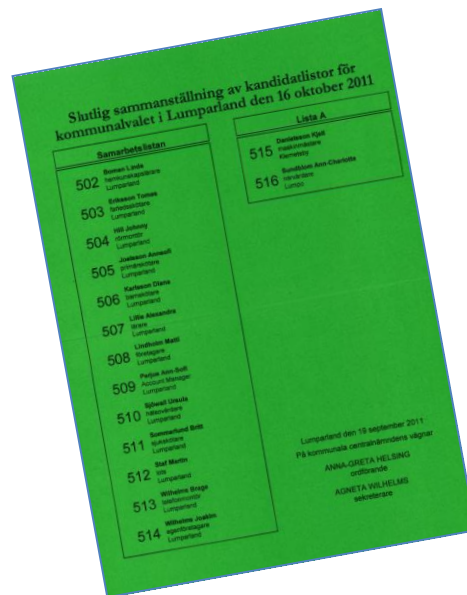
Võite ka ise kandidaate üles seada, luues nn valimisliidu. Sellisel puhul tuleb teil koguda piisav arv valijaid, et toetada kandidaati, keda soovite üles seada. Parlamendikandidaadi puhul on vaja kümmet toetajat ja omavalitsuskandidaadi puhul kolme. Kui olete kandidaat, ei saa te olla samal ajal valimisliidu liige.

Slutlig sammanställning av kandidatlistorna för lagtingsvalet 2011

Ålands Socialdemokrater rf	Valmansförning för Inerik Appelqvist	Öbunden Samling på Åland rf	Ålands Framtid rf	Åländsk Center rf	Moderaterna på Åland rf	Liberalerna på Åland rf
2	28	54	71	88	109	129
3	29	55	72	89	110	130
4	30	56	73	90	111	131
5	31	57	74	91	112	132
6	32	58	75	92	113	133
7	33	59	76	93	114	134
8	34	60	77	94	115	135
9	35	61	78	95	116	136
10	36	62	79	96	117	137
11	37	63	80	97	118	138
12	38	64	81	98	119	139
13	39	65	82	99	120	140
14	40	66	83	100	121	141
15	41	67	84	101	122	142
16	42	68	85	102	123	143
17	43	69	86	103	124	144
18	44	70	87	104	125	145
19	45			105	126	146
20	46			106	127	147
21	47			107	128	148
22	48			108		149
23	49					150
24	50					
25	51					
26	52					
27						

Centralnämnden för lagtingsval

Võite ühendada jõud teiste inimestega, et koostada kandidaatide nimekiri, kus on esindatud mitu kandidaati. Valimisliidus peab olema ikkagi piisav arv toetajaid st kümme inimest iga parlamendikandidaadi ja kolm iga omavalitsuskandidaadi kohta.

Kui soovite kandidaate üles seada, võite kasutada aadressil www.val.ax leiduvat blanketti.

Valimised on otsesed, konfidentsiaalsed ja proportsionaalsed

Ahvenamaa valimised on otsesed. See tähendab, et valite otse kandidaadi poolt, keda soovite, et saaks valituks. Peate alati kasutama enda häält ise; oma häält kellelegi teisele edasi ei ole lubatud.

Meie valimised on konfidentsiaalsed. See tähendab, et keegi ei saa teada, kelle poolt te oma häält andsite. See on oluline demokraatlik õigus. Seetõttu ongi valimiskabiinidel kardinad nii eelvalimiskohtades kui ka valimisjaoskondades. Valimisedeli võib kokku murda enne valimisjaoskonna töötajate poolt pitsatiga märgistamist ja panna valimiskasti.

Ahvenamaal toimuvad valimised on proportsionaalsed. See tähendab, et valimistulemused kajastavad võimalikult täpselt erinevate gruppide valimiste käigus saadud toetust. Grupp, kes saab 15 protsenti häältest, saab ka 15% parlamendi- või omavalitsuse volikogukohtadest.

Selleks, et valimistulemused oleksid võimalikult proportsionaalsed, kasutatakse D'Hondti meetodit rakendavat häälte lugemissüsteemi. Seda häälte lugemismeetodit kirjeldatakse üksikasjalikult Ahvenamaa valimisseaduses.

Valimistulemused

Häältelugemine algab kohe pärast valimisjaoskondade sulgemist valimispäeval. Eelvalimistel antud hääled on päeva jooksul tavaliselt juba loetud ja tulemustest teatatakse peatselt pärast 20.00. Häältelugemist kajastavad jooksvalt ka Ahvenamaa ajalehed ning Ahvenamaa raadio ja televisioon.

Esialgne valimistulemus on tavaliselt valmis juba südaööks. Valimistele järgnevate päevade jooksul loetakse hääled veel kord üle enne kui kinnitatakse lõplikud tulemused.

Täiendav teave

Suurema osa vajalikust informatsioonist Ahvenamaa parlamendi- ja omavalitsusvalimiste kohta leiate aadressilt www.val.ax Käesolev brošüür on samal aadressil saadaval ka teistes keeltes.